

ΕΓΩ Δέ λέω, όχι μ'ά θάχε· άκόμα μεγαλύτερη σημασία ή νικούσαμε σ' ένα άλλο άγώνισμα.

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Στο Μαραθώνιο δρόμο;

ΕΓΩ. Για όνομα του Θεού, μή μου θυμίσεις τό σ'ε με τό αδερφάκι του τό 911

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Τότε σ'ε ποιδ άγώνισμα;

ΕΓΩ. Στο άγώνισμα του πολιτισμού. Σήμερα, ξέρω το, νά σ'ε τί άγωνίζομαστε οί Ρωμιοί μπροστά στους Εύρωπαίους. Άγωνίζομαστε νάν τους δείξουμε, τώρα πού τους φιλοξενούμε στην πατρίδα μας, πώς είμαστε άθρόποι ήσυχoi, εύγενικοί, τίμιοι, πού ξέρουμε νά σεβόμαστε τους ξένους και πώς άποχτήσαμε τά προσόντα νά κρατήσουμε για πάντα τους 'Ολυμπιακούς άγώνες στην πατρίδα μας.

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. Και λές νάν τό πάρουμε ένα τέτιο μεγάλο βραβεύ;

ΕΓΩ. 'Ισαμε την ώρα τουλάχιστο! έτσι φαίνεται.

Ο ΑΝΙΨΙΟΣ ΜΟΥ. 'Α λείπανε τά σφυρίγματα και τά γιούχα της Πέμπτης...

ΣΤΑΘΗΣ ΔΗΜΑΣ

## HAPPY HAMPSTEAD

Εύτυχισμένο τό λένε τό διαμέρισμα της Λόντρας όπου κάθουμαι, και τ' άξίζει όχι τόσο γιατί μέσα σ' αυτό έχουν τά σπίτια τους οί καλλίτεροι νοικοκυρτοί της πρωτεύουσας πού κερδίζουν ή κέρδιζαν μιά φορά τις λίρες με τό τσουβάλι, όσο επειδή είναι ή πιό παστρικά και υγιεινή ένορία. 'Απάνου στο βουήσιο αυτό μέρος οί θάνατοι είναι πιό όλιγοστοί παρά όλουθε· κάθε λίγο και πολύ ή ουρανός μας δείχνει κάμπουσες γαλάζιες όργυιές και στολίζεται με άσπρα συγγεφάκια πού θάταν νά τρελλαθείς άνίως και δέν είχαν λαδιές σκορπισμένες ιδώ κ' εκεί. 'Ο ήλιος μας γλυκοχαϊδεύει, και τό βράδυ έχουμε τό φεγγάρι με την άσημένα του όμορφάδα—τό δικό σας αυτού πέρα είναι χρυσό, κι' άς προσέχουν οί ποιητάδες σας όταν βμιλούν για τή νυχτοβασίλισσα νά μην άντιγράφουν τους ξένους— και τό καθαροπλυμένο κοπάδι των άστρων.

Οί ντόπιοι θιαμάζουν και τό βασίλειμα του ήλιου, για μας όμως τό θέαμα είναι τόσο φτωχό πού γεννάει μονάχα πόθο και μελαγχολία μέσ' στα σωθικά μας. 'Η άτμοσφαίρα είναι πολύ άλαφρή, και όταν από τό κέντρο της πολιτείας άνεβαίνεις ιδώ άπάνου με τον ύπόγειο σιδερόδρομο ή με τό αυτοκίνητο πού κόβει δρόμο σαν χφταστο πετούμενο, νιώθεις μεγάλη διαφορά στην άνάσα και λές πώς βρίσκεσαι σ' άλλον κόσμο. Αυτός είναι ή λόγος πού ένώ

στις περισσότερες ένορίες της Λόντρας τά άδεια σπίτια όσο πάει άξάνουν, ιδώ πέρα όλο χτίζουν και πάντα χτίζουν. Και ή καταχνιά σ' αυτό τό ψήλωμα φέρνεται με διακρίση· μερικές φορές όπου είναι παντού πηχτή και μαύρη σαν πίσσα, ιδώ ντένεται άσπρα, ή είναι φτενή και σ' άφίνει νά βλέπεις μπροστά σου. Κάποτε μάλιστα έρχεσαι από μακριά και άμα ρωτάς έν την τάδε ώρα την είδαν τή σκοταδερή σου άποκρένονται μην όνειρέφτηκες.

Χτίρια με μεγάλη αρχιτεχτονική τό Hampstead δέν έχει διόλου, είναι όμως ώραία νά τά βλέπεις με τά κοκκινέλλικα τούβλά τους άνέγγιχτα από καπνίλα, και έπειτα από μιά βροχούλα πού φεύγει κ' ή σκόνη σούχουν κάτι παρουσία κοπελλήσια πού χαιρέσαι νά τά κοιτάξεις. Στις άριστοκρατικώτερες συνοικίες είναι όμορφο ένα καντήλι πού φέγγει στο έμπα του σπιτιού βαθιά κάμπουσα μέτρα από τό μπροστινό περιβόλι, και τό ήσυχο φώς με την λαάλαγη γαλήνη σ'ε κάνουν και μνήσκεις μαγεμένος. 'Απάνου στο κορφοβούνι έφτειασαν πλατεία με τεχνητή λίμνη στη μέση, όπου γίνονται παγοδρομίες σαν πήξει· τό νερό—φέτος ούτε μιά φορά—ή πλέον χδειες βαρκοϋλες και παραβάκια όπου τά πέταξαν μέσα άγόρια και παλληκάρια, κολυμπούν σκύλοι ή μπαίνουν διαβατικά κάρρα με τά άλογά τους για νά πλυθούν οί λασπωμένες ρόδες, ένώ σ'ε μιά κόχη παίζει ή μουσική, σ'ε μιάν άλλη μιά θρησκευτική εταιρεία ψέλνει ύμνους και κηρύχοντας τό Βαγγέλιο μαζεύει δεκάρες—ένα ώρισμένο ποσό πριν τό κουνήσει νά φύγει,—πιό πέρα παρασταίνουν ή Φασουλής με τον Περικλέτο βάζοντας κ' ένα σκυλάκι μέσ' στο θλασο, κι' άλλου πάλε κάποιος κουταλιανός άσκώνει μεγάλα βάρη και ρηγορεύει άπάνου στην τέχνη του.

'Εκει άπάνου 'Ερωτόκριτοι, άληθινοί και κάλπικοι, άνταμώνουν με 'Αρετούσες όμοιες λογής, την καθημερινή άν είναι πλούσιοι και άκαμάτιδες, τις γιορτές άν είναι από τον κόσμο πού δουλεύει, και προβατώντας μαζί γιομίζουν τον άέρα ζαχαράτες άνοησιές κατεβαίνοντας είτε δυτικά σ' ένα μικρό και καθαίο χωριουδάκι είτε άνατολικά κατά τό μέρος του Hargrow σ' ένα πάρκο πού είναι τό καμάρι της Λόντρας και ίσως είναι τό πιό όμορφο άπ' όσα υπάρχουν στην οικουμένη. 'Ονομάζεται Golder's Hill, και τόφτειασαν πρό δέκα χρόνια, όταν πέθανε ή ιδιοκτήτης και τό χφησε σ'α χτμήμα του πού είτουν για ένα μικρό ποσό—κάμπουσες χιλιάδες λίρες για τά παιδιά του—στη δημαρχία της ένορίας. 'Ο,τι ξε-

χωρίζει αυτό τό πάρκο άπ' όλα τά άλλα είναι πού βάσταξαν όσα μπόρεσαν από τή φυσική τοποθεσία και δέν έχάλασαν τό βουήσιο σκίδιο του, μόνο τό άφησαν καθώς είτουν, διαιρημένο σ'ε τόσα κομμάτια όπου καθένα τους μοιάζει σαν πελώρια σάλα μετά σ' άπέραντο χτίριο. Χτίριο πού τό χειμώνα φαίνεται έργο και άκατοίκητο, πού ζωντανεύει όμως με τά καλοκαίρια και φαντάζει σαν πλουμιστό παλάτι· νύφης πλούσιες και ροδοζυμωμένες.

Τίποτε στον κόσμο δέν άξίζει περισσότερο από τό θέαμα αυτού του πάρκου τον άλωνάρη, τον κιαρό ήπυό κάθε λούλουδο ιδώ πέρα είναι στην άκμή της ζήσης του, όπου κάθε δέντρο στολίζεται με όλο τό φύλλωμά του και μεγαλώνει εξαδιπλα και όχταδιπλα μπροστά στα μάτια σου, όπου φυτά φερμένα από κάθε ήκη της γής άπλώνουν όλη την όμορφάδα τους σ'ε χρώματα και μορφές, και περπατείς βήμα βήμα και στέκεσαι για νά θιαμάξεις τόνα, νά καμαρώνεις τάλλο, και δ'ε σου σώνει μιά μέρα άτέλειωτη για νά π'ες από τό έμπα στο έβγα ενός τόπου πού λίγους μήνες πριν τότε διασκελιζες σ'ε μισή ώρα πέρα για πέρα.

\*

'Εννια μας, ζυώνουν οί λαμπρές ήμέρες και θ'ε ξαναπάω νά ιδώ την κυράτσα με όλα τά κάλλη της. 'Αν τύχει κ' έβρω αυτού κανέναν πινελλή παρκίζοντας νά ζωγραφίσει μερικές από τες χάρες της, ή άκραστέκομαι κοντά του για νά τες άπολάψω κ' ίγώ, κι' άς με πούν άδιάκριτο. Γιατί άλησιμόνησα νά σ'ε τό π'ω—και ποιός άραγες δέν τό μάντεψε μόνος του;—πού στην ένορία μας κάθονται οί σπουδαιότεροι καλλιτέχνες πούχει ή 'Αγγλία. Θ'ε μάθετε όμως από μένα έν' άλλο πού δέν μπορείτε νά τό ξέρετε, κι' αυτό τάλλο είναι ότι άνάμεσα στους καλλιτέχνες είναι κ' ένας δικός μας, ή 'Αλέξαντρος Ρώσσης, πού γεννήθηκε ιδώ και παραπάνου από εξήντα χρόνια στους Κορφούς όπου ή πατέρας του, ή σιδε Μάρκος είτουν δικαστής και συγγραφέας, έχοντας στενή φιλία με τό 'Ιούλιο Τυπάλδο, με τους Βαλαωρίτηδες και με τους άλλους φυσικά πού βαστούσαν τις πρώτες θέσεις στην κοινωνία των Κορφών, της Ζάκυνθος και άλλου στα 'Ερτάνησα. Είτουν έννια χρονών ή 'Αλέξαντρος πού οί φημερίδες άρχινησαν νά πούνε γι' αυτόνε πώς θ'ε τιμήσει την 'Ελλάδα, ή δ'ε Μάντζαρος πού γράφε τή μουσική για τον 'Εθνικό 'Υμνο τον ήθελε συχνά σπίτι του, τον όνόμαζε μικρό δια-

## ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ

### ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

89. Γιατί οί 'Αθηναίοι με τέτιον τρόπο κατάντησαν ως στα περιστατικά όπου μεγάλωσαν. 'Όταν οί Μήδοι, νικημένοι στη στεριά και θάλασσα από τους 'Ελληνες, τραβήχτηκαν όχ την 'Εβρώπη, κι' όσοι τους καταφύγανε με τά καράβια στη Μυκάλη καταστράφηκαν εκεί, τότες ή Λεωτυχίδας (49) ή βασιλιάς των Λακώνων, πού άρχήγεθε στη Μυκάλη τους 'Ελληνες, πήρε τους Πελοποννησιώτες συμμαχους και τραβήξε για την πατρίδα. Οί 'Αθηναίοι όμως κι' οί 'Ιωνες με τους 'Ελλησποντινούς συμμαχους, επαναστατημένους τότες από τον Πέρση βασι-

(49) Λεωτυχίδης. Γράφε δωρικά Λεωτυχίδας, όπως Λεωνίδας, Βρασιδάς, Στενελάδας, Κλεαρτίδας, 'Επιτάδας.

λιά, έμειναν πίσω και πολιορκούσαν τό Σηστό με τους Μήδους μέσα. 'Εκει ξεχειμόνικσαν και πήραν τό Σηστό άφου τον άδιασαν οί βαρβάροι, κι' έπειτα οί στρατοί πύμισαν όχ τον 'Ελλησποντο ένας ένας για τά μέρη τους. Τών 'Αθηναίων πάλι ή λός, άμα τους τραβήχτηκαν οί βαρβάροι από την 'Αττική, άρχισαν άμέσως και τά γυναικόπαιδά τους μ' ή τι πράμα τους σώθηκε τά κουβαλούσαν πίσω άπ' όπου τάχαν άσφαλίσει, κι' έτοιμάζονταν νά ξαναχτίσουν την πολιτεία τους και τό τειχί. Γιατί κάπου λίγα μέρη του καστρόγυρου έστεκαν άκόμα, και τά σπίτια τους είτανε ρηγιμένα τά περισσότερα, ιδών τά λίγα όπου πέζεψαν οί άρχόντοι των Περσών.

90. Κι' οί Λάκωνες, άμα πληροφορήθηκαν τους σκοπούς τους, στείλανε γερόντους (50), μέρος γιατί κι' οί 'ιδιοι προτιμούσαν τους 'Αθηναίους νά μην είναι τειχιμένοι, μήτε εκείνοι μήτε κανείς, περισσότερο όμως επειδή τους παρακινούσαν οί συμμαχοί τους, τρομαγμένοι από τό μεγάλο των 'Αθηναίων ναφτικό, πού πριν δέν είχαν, κι' από την παλικαριά τους ή πως τή δείχνανε στο Μηδικό τον πόλεμο. Και τους παρακαλούσαν νά μην τειχιστούνε, μάλιστα και

των άλλωνών έξω από την Πελοπόννησο τους καστρόγυρους όπως έστεκαν άκόμα νάν τους γκρεμίσουνε μαζί τους—χωρίς όμπρός τους νά δείχουν την καθαφό άφορμή (51) και τή δυσπιστιή του νου τους, παρά πώς τάχα ή βαρβάρος άν ξαναπλάκωνε, έτσι δ'ε θάβρισκε πουθενά μέρος άσφαλισμένο, όπως τώρα έτυχε με τή Θήβα, όπου νά πατάει—κι' έλεγαν ή Πελοπόννησο πώς τους έφτανε δλωνών ως μάννα και ποδισμού και προσβολής. Και στους Λάκωνες, σαν είπαν άφτά, τους άπάντησαν οί 'Αθηναίοι σύμφωνα με γνώμη του Θεμιστοκλή, πώς θ'ε στείλουνε στη Σπάρτη γερόντους νά συζητήσουν την πρότασή τους, και τους προβόδισαν άμέσως· έπειτα πρότενε ή Θεμιστοκλής νά σταλθεί ή ίδιος στη Σπάρτη μιά ώρα άρχύτερα, μ'ά ν'ε εκλέξουν κι' άλλους συγγερόντους του, δίχως όμως νάν τους στείλουν έφτός, παρά κρατώντας τους πίσω τόσο, ως πού ν' άνεβάσουν άρκετά τό τειχί σ'ε ύψος ίσα ίσα διαφεντέψιμο (52), και τότες είπε νά τειχίσουν όλοι σύψυχοι όσοι βρίσκονται στην 'Αττική—άντρες, γυναίκες, παιδιά—χωρίς νά λυπηθούν κανένα χτίριο—θ'ε ιδιωτικό θ'ε δημόσιο—χρήσιμο

(51) τό μ'εν βουλόμενον. Τή θέλησή τους όμως την είδειξαν οί Λάκωνες· την άληθινή αιτία δ'ε θέλωνε νά δείξουν. Νομίζω τό μ'εν όν.

(52) ώστε άπομάχεσθαι. Πρβ. 2 όσον άποχ'έν.

(50) ήλθον πρεσβείαν. Χαλασμένο. 'Ισως μοναχά ήλθον.

Εσάκι κ' ἔλεγε πῶς κάτι καλό θά βγαί ἀπό δαύ-  
τον.

Καί οἱ προφητεῖες ἀληθέψανε, ὁ πατέρας του τὸν  
ἐσπούδασε στὴ Βενετία, κι ἀπὸ κεῖθε μὲ τὰ ἐξοδα  
τοῦ Πετρίδη πῆγε δυὸ χρόνια στὸ Φιρέντζο γιὰ νὰ  
τελειοποιηθεῖ ζωγράφος. Ἐπειτα ἔπεσε ἐδῶ στὴ  
Λόντρα καὶ ὁ Μπραῖλλας, ὁ πρέσβης, τὸν ἐπροστάτε-  
ψε, καὶ ὁ Ρώσσης ἐπρόκοψε καὶ δὲν εἶπουν ἀκόμα  
τριάντα χρόνων πού ἐστειλε ἔργα στὴν Ἀκαδημία  
καὶ τὰ δέχτηκαν γιὰ τὴν ἔχτηση,\* καὶ ἀπὸ τότε  
δὲν ἔλειψε μιὰ χρονιά πού νὰ μὴ δεχτοῦν ζωγρα-  
φίες δικῆς του στὴν Ἀκαδημία, ὡς πού ἀπόχτησε  
δικαίωμα σύνταξης. Τὰ μετάλλια καὶ τὰ πιστοποιη-  
τικά πού τοῦ δόθηκαν σὲ ἄλλες ἔχτησες μετρημὸ δὲν  
ἔχουν. Σ' ἀκουαρέλλα καὶ σ' ἐλαιογραφίες πάντα  
ἐπίτυχε, πολλές φορές ἐπουλήθησαν ἔργα δικὰ του  
τὴν πρώτη μέρη πού ἀνοίγε ἡ ἔχτηση. Εἰκονογρα-  
φημένα φύλλα ἐτύπωσαν τίς ζωγραφίες τους, ἐγδό-  
τες ἀγόρασαν ἀπ' αὐτὸν τὸ δικαίωμα νὰ βγάλουν  
χιλιᾶδες ἀντίτυπα ἀπὸ τίς εἰκόνες του, καὶ τὰ ἀντί-  
τυπα πουλιῶνται ἀκόμα καὶ τώρα ἔπειτα ἀπὸ τόσα  
χρόνια. Ὁ χρωματισμὸς του ἀρίστος γιὰτὶ εἶναι ἀπα-  
λὸς μὲ ζεστασιά καὶ ποιικιλία, τὸ σκῆδιο τῶχει μαζὶ  
εὐκόλο, στέριο καὶ ψυλοκάμωτο.

Παντρεφθηκε πρώτη φορά μὲ ἰγγλίζα, μιὰ μα-  
θήτρα του—τίποτες παράδοξο—κ' ἐσυγγένεψε μὲ  
μεγάλα σπίτια, μάλιστα ὅταν τὰ παιδιά του ἐμεγά-  
λωσαν κ' ἔκαμαν πάλε ἄλλους γάμους. Περιττὸ νὰ  
τὸ ποῦμε πού ταξίδεψε σὲ πολλές χώρες, Ἰταλία,  
Ἀγγλία, Γαλλία, Ἰσπανία, Αἴγυπτος κι ἄλλου\* μὲ  
ἅλα ὅμως τὰ συμφέροντα πού ἔχει ἐδῶ, ποτὶ δὲν ἀ-  
λησμόνησε τοὺς Κορφοὺς καὶ τὴν Ἑλλάδα, ὅπου  
εἶναι τριάντα χρόνια τώρα πού δὲν ἐπάτησε τὸ πόδι  
του. Καὶ δὲν εἶναι μονάχα ἄνθρωπος τοῦ πινελιῶν,  
μόνε ἀγαπάει καὶ τὰ γράμματα κι' ὅσες φορές  
ἔχω τὴν εὐχαρίστηση νὰ τότε βλέπω τὸ στρώσιμ  
σὲ κουβίντες φιλολογικῆς. Τ' ἀρίστος πολὺ ὁ Σολω-  
μὸς πού τὸν ἐρρούφηξε στὰ πρῶτα νιάτα του—εἶπα  
παραπάνου πού συνηπῆγαινε στοῦ Μάντζαρου τὸ  
σπίτι—καὶ πολλὰ τοῦ ζακυνθίου ποιητῆ τὰ ξέρει  
ἀπ' ἔξω. Μιὰ βολὰ ἐμπνεύστηκε μὲ τὸ θάνατο τῆς  
ὄρφανῆς κ' ἔκαμε μιὰν εἰκόνα πού τὴν ἀγόρασε ἔπει-  
τα ἀπὸ λίγο ἡ πριγκήπισσα Βικτώρια ἡ μάνα τοῦ  
σημερινοῦ αυτοκράτορα τῆς Γερμανίας. Τὸ διαβάσαμε

\* Στὴν Ἀκαδημία τῆς Λόντρας στέρνουν 15 ἢ 20 χι-  
λιᾶδες ἔργα κάθε χρόνο, καὶ μιὰ ἐπιτροπὴ συνεδριάζει τίς  
πρῶτες τρεῖς βδομάδες τοῦ Ἀπρίλη καὶ διαλέει σάμπως  
δυὸ χιλιᾶδες γιὰ τὴν ἔχτηση.

τῆς δουλειᾶς, παρὰ γυρομίζοντας τὰ ἅλα. Ἔτσι ὁ  
Θεμιστοκλῆς ἀπὸ τοὺς δασκάλους καὶ πρόστους (53)  
πῶς τὰ κατόπι ὁ ἴδιος θὰν τὰ βολέψει ἐκεῖ κάτω,  
μίσησε. Κι' ὅταν ἔφτασε στὴ Σπάρτη, δὲ ζῶνως  
στὶς ἀρχές, παρὰ μὲ μιὰ ἡ ἄλλη πρόφαση τραβοῦσε  
σὲ μάκρος. Κι' ὅταν κανεὶς τυχὸν τῆς ἐξουσίας τό-  
νε ρώταε γιὰτὶ δὲν παρουσιάζεται στὸ λαὸ, ἔλεγε  
πῶς καρτερᾷ τοὺς συγερόντους του πού κάπια δουλιὰ  
πρόβαλε κι' ἐμειναν πίσω, πῶς ὅμως περιμένει θὰ  
φτάσουν γλήγορα, κι' ἀπορεῖ μάλιστα πῶς νὰ μὴ  
φρανοῦν ἀκόμα.

91. Κι' οἱ Λάκωνες, ὅταν τ' ἔκουσαν, σὰ φίλο  
τους τὸν πίστεψαν τὸ Θεμιστοκλῆ, μὰ καθὼς ἄλ-  
λος (54) κόσμος ἔφτανε καὶ καθαρὰ κατηγοροῦσαν  
πῶς χτίζεται τὸ τειχὶ καὶ πάει τώρα πῆρε ὕψος, δὲν  
ἤξεραν πῶς ν' ἀπιστήσουν. Κι' ἐκεῖνος σὰ μυστή-  
κε τί τρέχει, τοὺς παρακαλεῖ νὰ μὴν παρασέρνουν-  
ται ἀπὸ λόγια παρὰ καλύτερα νὰ στείλουνε δικούς  
τους ἀθρώπους, ἀντρες σεβαστοὺς πού θὰ ζετάσουν  
καὶ θὰ φέρουν τὴν ἀλήθεια. Στέλνουνε λοιπὸν, κι'  
ἀφτοὺς ὁ Θεμιστοκλῆς μὴνάει κρυφὰ τῶν Ἀθηναίων  
νὰν τοὺς κρατήσουν ἔτσι ἀθύρῃθα ὅσο μποροῦσαν καὶ

(53) ὑπεριπῶν. Γράψε ἐπειπῶν.

(54) τῶν δὲ ἄλλων. Τὸ ἄλλων φαίνεται γλῶσσα τοῦ  
τῶν δὲ.

μιὰ βραδιὰ μαζὶ καὶ τὸ ἀναλύσαμε αὐτὸ τὸ ποίημα  
καὶ μιὰ ἰδέα μοῦρθε πού ἂν εἶναι σωστὴ πρέπει ν'  
ἀλλάξουμε τὸν τίτλο του. Θὰ τὰ ποῦμε καμιάν ἄλ-  
λη στιγμῆ, γιὰτὶ δὲν εἶμαι ἐτοιμὸς τώρα καὶ πρέ-  
πει νὰ κάμω λίγο ψάξιμο γιὰ νὰ περπατοῦμε στὰ  
σίγουρα. Κῆποια παραλλαγή πού σημειώθηκε ἀπὸ  
τὸν Πολυλά κι ἀπὸ τὸν Παλαμᾶ μᾶς βοηθᾷ νὰ ἐν-  
νοήσουμε κατὰ βάθος αὐτὸ τὸ τραγοῦδι· πρὶν τὴν  
ιδῶ ὅλο σκόνταφτα, ὕστερα ὅμως μῆπια στὸ νόημα,  
καὶ ἔβρηκα πού περιέχει δυὸ εἰκονοῦλες λαμπρῆς—  
ἔχει μιὰ—καὶ ἴσως ὁ Ρώσσης θὰ τίς ζωγραφίσει σύ-  
φωνα μὲ τὴ γνώμη μου.

\*

Μοιάζει ὅμως σὰ βέβαιον πού θὰ τίς ζωγραφίσει  
μὲς\* στὸ νησί πού τὸν ἐγέννησε· στὸ Γαστοῦρι ἢ στὶς  
Μπενίτσες ἢ στοὺς Καστελλάνους, μπερεῖ καὶ στὴν  
Ἀνάληψη, γιὰτὶ τὸ πῆρε ἀπόφαση νὰ ζαναγυρίσει  
στοὺς Κορφοὺς, γιὰ νὰ τελειώσει ἐκεῖ τὴ ζωὴ του,  
ὅπως λέει ὁ ἴδιος—ὅπου τὸν προσμένει ἀκόμη πολλὴ  
δουλιὰ, καθὼς λέω ἐγὼ πού γνωρίζω τὴ δύναμή του  
καὶ ξέρω τὴν ἐντύπωση πού θὰ κάμουν σ' ἕναν ἐν-  
θουσιώδη τεχνίτη σὰν αὐτόνε τὰ νερὰ τὰ καθαρο-  
φλοίσβιστα πού ἀπ' τὸ σμαραγδένιον καθρέφτη κατε-  
βαίνουν φιλιώντας τ' ἀκρογιάλι κι ὁ οὐρανὸς ὁ ζαφει-  
ρένιος καὶ τὸ φεγγάρι μὲ τίς ξανθῆς πλεξοῦδες πού  
πετιέται καὶ φεύγει ἀπὸ τὰ ἀντίπερα βουνὰ γιὰ νὰ  
μὴ πέσει στὶς ἀγάλιας κανενὸς τσοπάνου πού αἰῶνες  
τώρα τὴν κυνηγᾷ μὲ ἄσβυστη λαχτάρα.

Καὶ τὸ χρωματισμὸ τοῦ Ρώσσης θὰ μᾶς δώ-  
σει καὶ ἄλλα λουλούδια, γιὰτὶ τὸ ποθεῖ καὶ ὁ ἴδιος,  
καὶ μόνο ὄνειρό του εἶναι νὰ ἀφήσῃ στὴ δημόσια  
συλλογὴ τῶν Κορφῶν—τώρα μάλιστα πού θὰ συ-  
στηθεῖ καὶ μουσεῖο στὸν τόπο—κάμποσα ἔργα δικὰ  
του σὰ φέρο εὐγνωμοσύνης στὴ γῆ ὅπου τὸν ἐκουνά-  
ρισε καὶ τὸν ἐσπρωξε πρὸς τὸ ναὸ τῆς ἀθανασίας.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΒΕΛΕΛΗΣ

## ΣΤΗΝ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

1.

Τὰ λόγια του τῆ νύπαντρη  
σὰ μάγια τὴν τραβοῦνε  
ἀνταμωθῆκαν μιὰ βραδιὰ  
καὶ πού τὰ χωριστοῦνε!

νὰ μὴν τοὺς ἀφίσουν ὡς πού νὰ γυρίσουν πίσω οἱ ἴδιοι  
—γιὰτὶ εἶχαν ὡς τότε φτάσει κι' οἱ συγερόντοι του,  
ὁ Ἀβρόνυχος τοῦ Λυσικλῆ κι' ὁ Ἀριστείδης τοῦ  
Λυσιμάχου μὲ τὴν εἰδηση πῶς τὸ τειχὶ εἶταν ἀρκε-  
τὸ ἐπειδὴς φοβότανε μήπως οἱ Λάκωνες, ἀμα μά-  
θουν τὴν ἀλήθεια, δὲν τοὺς ἀφίσουν πιά νὰ φύγουν.  
Ἔτσι λοιπὸν οἱ Ἀθηναῖοι κρατοῦσαν τοὺς γερόντους  
σύφωνα μὲ τὸ μῆνιμα, κι' ὁ Θεμιστοκλῆς παρουσιάζ-  
στη στοὺς Λάκωνες καὶ τότες τέλος τοὺς εἶπε ξά-  
στερα πῶς ἡ πολιτεία τους τειχίστηκε τώρα ὅσο  
χρειάζεται ὥστε νὰ μὴν ἔχουν οἱ κάτοικοι φόβο, κι'  
ἂν οἱ Λάκωνες ἢ οἱ συμμάχοι θέλουν τίποτα νὰν τοὺς  
μιλήσουν, ἂς μὴν κοπιάζουν τοῦ λοιποῦ οἱ γερόντοι  
τους ἔτσι σὰ νὰ μὴν κατέχουν (55) ἀφτοὶ τί θέλει  
τὸ δικὸ τους ἢ τί τὸ γενικὸ καλὸ. Γιὰτὶ καὶ σὰ νό-  
μιζαν πῶς καλύτερα ἂν παραιτήσουν τὸν τόπο τους  
καὶ μποῦνε στὰ καρχῆια, τὸ εἶδαν, εἶπανε, δίχως  
τους καὶ τὸ τόλμησαν, καὶ σ' ὅσα πάλι ἔτυχε νὰ  
λογαριάζουνε μαζὶ τους, δὲν εἰδείξαν κανενὸς κατώ-  
τερη κρίση. Νομίζονε λοιπὸν καὶ τώρα πῶς καλύτε-  
ρα ὀχυρωμένη ἡ πολιτεία τους, καὶ πῶς ἔτσι θὰ  
βγαί ὠφελιμώτερον καὶ στοὺς ἴδιους χωριστὰ τοὺς πα-

(55) Παρὰ σφᾶς ὡς πρὸς διαγιγνώσκοντας. Βγάλε  
τὴν πρὸς.

Πέρα, στὴν ἔρημη ἀκρογιαλιά,  
σιμώνουν καὶ τὸ κύμα  
μυριόφωνο τοὺς τραγουδεῖ  
κάθε καμηδὸ καὶ κροῖμα.

Κι' διὰν σὲ λίγο πρόβαλε  
τόλόγγρο φεγγάρι  
τὸ πρῶτο χαίρουνταν φίλι  
τὸ ἐρωτικὸ ζεβγάρι.

2.

Μέθη τοὺς φέρνει ἡ ἀκρογιαλιά  
καὶ τρέλλα τὸ φεγγάρι  
γλυκύτερος ὁ θάνατος  
νάρθη καὶ νὰ τοὺς πάρη.

—Καθὼς γραφτὸ μᾶς εἶτανε  
γλυκὰ νάγαπηθοῦμε,  
ἔλα τὸν ὕπνο τὸν σιερόν  
μαζὶ νὰ κοιμηθοῦμε.—

Κι ἤπιαν κ' οἱ δυὸ τους μὲ χαρὰ  
τόλόγγρο φαρμάκι  
κι ἀγκαλιασμένοι δώσανε  
καὶ τὸ σιερόν φιλάκι.

ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

## ΚΡΙΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΟΔΙΕΣ

Να ποιήματα.— Στ. Μαρτζώκη.— Ἀθήνα  
Τυπ. Νομικῆς.

Λυποῦμαι πῶς δὲν ἔχω διαβάσει προηγουμένα  
ποιήματα τοῦ κ. Μαρτζώκη κ' ἔτσι μοῦ παρουσιάζ-  
εται ὁ καινούριος του τόμος ξεχωριστὸς κι ἀπομο-  
νωμένιος. Γιὰ νὰ κρίνῃ κανεὶς καλοστόχαστα τὸ ἔρ-  
γο καλοῦ ποιητῆ χρειάζεται νὰ ἔχη ἀκολουθήσει ὀλό-  
κληρη τὴ σειρά τῆς τέχνης του. Μονάχα ἔτσι μπορεῖ  
νὰ ξεδιαλύσῃ τὸν τρόπο πού ὁ τεχνίτης καταλα-  
βαίνει κι ἀντιφεγγίζει τὴ ζωὴ καθὼς καὶ τὸν ἐσω-  
τερικὸ ρυθμὸ τῆς πιδὸ χαρακτηριστικῆς του σκέψης.  
Πολλές φορές ἀπ' αὐτὸ τὸ ξετύλιγμα συναρμολογῆται  
κάποιο σύνολο καὶ ξεχωρίζονται κάποιοι σκοποὶ πού  
ἀλλιώτικα ξεφεύγουν ὀλότελα γιὰ ξαγρικιοῦνται ἄ-

τριώτες τοῖς κ' ὡς πρὸς τὸ σύνολο τῶν συμμάχων.  
γιὰτὶ ἀδύνατο χωρὶς ἰσάμαχο ὀργανισμὸ νὰ σοῦ σε-  
βαστεῖ τὸ ἔθνος τὴ γνώμη σωστὰ καὶ δικαία (56). Ἡ  
λοιπὸν, εἶπε, ἂς συμμαχοῦν ἀτείχιστοι ὅλοι τους, ἢ  
ἢ κι' ἀφτὰ ἂς τὰ παραδεχτοῦν πῶς δὲν εἶναι παρα-  
λογα.

Κι' οἱ Λάκωνες, ὅταν τ' ἔκουσαν, φανερό θυμὸ  
δὲν εἰδείξαν στοὺς Ἀθηναῖους, γιὰτὶ μῆτε πρὸς ἀμ-  
ποδισμὸ τάχα δὲν ἔστειλαν τοὺς γερόντους, παρὰ γιὰ  
νὰ ὀδηγήσουνε στὴν ἀπόφασή του τὸ πλῆθος, ἔπειτα  
τοὺς εἶτανε στοὺς τότε καιροὺς κι' ἀγαπητοὶ πάρα  
πολύ ὕστερα ἀπὸ τὴν παληκαριά τους μὲ τὸ Μῆδο·  
ὅμως ἐπειδὴς δὲν ἔγινε τὸ θέλημά τους, εἶτανε δυ-  
σαρεστημένοι ἀδειχτα. Τότες οἱ γερόντοι τους φύ-  
γανε καὶ τῶν διὸ γιὰ τὴν πατρίδα τους ἀπείραχτοι.

93. Μὲ τέτια πολιτικὴ τείχισαν οἱ Ἀθηναῖοι  
τὴν πολιτεία τους μέσα σὲ λίγον καιρὸ, καὶ τὸ βλέ-  
πεις ἀκόμα τώρα τὸ χτίσιμο πῶς ἔγινε βιαστικά.  
Γιὰτὶ τὰ θεμέλια κάτω εἶναι βαλμένα ἀπὸ λογιῆς  
λογιῶν πέτρες, ἀσυντέριστες (57) σὲ μέρη, ἔτσι ὅ-

(56) ὁμοῖον τι ἢ ἴσον. Γράψε ὁμοῖόν τι καὶ ἴσον.

(57) συνειργασμένων. Εἶχα εἰκάσει συνειργασμένων.  
Βλέπω ὅμως τώρα πῶς ὁ Herwerden γράφει συνηρμο-  
μένων. Ἔτσι καλύτερα.